

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **Z. S.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6 – Dejvice, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. února 2020, č. j. KRPA-46477-17/ČJ-2020-000022-MIG, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. dubna 2020 č. j. 13 A 14/2020 - 39

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl dne 6. února 2020 na pražském hlavním nádraží kontrolován policejní hlídkou, již nepředložil žádný doklad totožnosti. Sdělil jen to, že je z Afghánistánu a je na cestě do Německa. Při podání vysvětlení žalobce uvedl, že do České republiky přicestoval dne 5. února 2020 skrytě v návěsu nákladního automobilu. Nemá cestovní doklad ani oprávnění k pobytu. Před třemi lety vycestoval z Afghánistánu do Pákistánu, poté do

Íránu, přes Turecko, kde strávil dva roky, do Řecka, Makedonie a Srbska, následně až na území České republiky. Cílem jeho cesty je Francie. Převaděči zaplatil 8 000 dolarů, cestoval sám. Zatím nikde nežádal o azyl, chce tak učinit až ve Francii. Českou republikou pouze projížděl, nechce zde zůstat. Je svobodný a bezdětný, v Afghánistánu má rodiče a devět sourozenců. Nechce se vrátit do Afghánistánu. Neví o žádné překážce, která by mu znemožňovala vycestovat z České republiky. Chce do Francie. Jeho rodina má velké problémy. Otec pracuje jako úředník a dvakrát jej zbili příslušníci Islámského státu a vyhrožují mu. Chtějí, aby se k nim žalobce jako jeho nejstarší syn přidal.

[2] Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. února 2020 č. j. KRPA-46477-15/ČJ-2020-000022-MIG bylo žalobci uloženo správní vyhoštění spojené se zákazem vstupu na území členských států Evropské unie po dobu 24 měsíců.

[3] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný žalobce zajistil za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), na 90 dnů ode dne omezení osobní svobody, neboť shledal nebezpečí, že by žalobce mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný konstatoval, že pokud by žalobci v zemi původu hrozilo skutečné a aktuální nebezpečí, mohl o azyl požádat v první bezpečné zemi, do níž přicestoval. I skutečnost, že dva roky žil a pracoval v Turecku, však svědčí o tom, že cesta žalobce do Francie je čistě ekonomického charakteru. Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování žalovaný vyloučil. Obavy žalobce z návratu do země původu žalovaný vyvrátil na základě závazného stanoviska, z něhož vyplývá, že vycestování žalobce je možné.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí o zajištění žalobu, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl rozsudkem označeným v návěti. Shledal, že žalobce nezmínil ani nedoložil žádné konkrétní hrozby, které mu v zemi původu hrozí, ani nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po vstupu do bezpečných zemí, což jeho tvrzené obavy významně relativizuje. Ministerstvo vnitra ve svém závazném stanovisku uvedlo, že nenalezlo žádné skutečnosti, které by svědčily o nebezpečí pro žalobce v případě návratu do vlasti, které by dosahovalo úrovně mučení, krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Městský soud odkázal na závazné stanovisko, z něhož vyplývá, že teroristické organizace (Tálíbán, Islámský stát) nepůsobí na celém území Afghánistánu a tamní vláda nijak neomezuje právo občanů cestovat v rámci země i do zahraničí. Afghánské úřady spolupracují s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky při poskytování pomoci uprchlíkům, žadatelům o mezinárodní ochranu i osobám bez státní příslušnosti, přičemž v roce 2017 se do země vrátilo až 560 tisíc uprchlíků z Íránu a Pákistánu. Městský soud poukázal též na skutečnost, že možnosti vycestování cizince se v rozhodnutí o zajištění posuzují pouze předběžně, těžiště rozhodování v tomto směru leží v řízení o správním vyhoštění, a uzavřel, že žalovaný vyšel z dostatečně zjištěného skutkového stavu.

pokračování

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Vyjádřil nesouhlas se závěry městského soudu a namítl, že žalovaný jej zajistil bez konkrétního vypořádání obav z vážné újmy hrozící mu v Afghánistánu. Žalovaný se opřel pouze o zcela obecné konstatování v závazném stanovisku Ministerstva vnitra, které vůbec nevypořádává individuální důvody stěžovatelova útěku a jeho obavy ze strany Islámského státu.

[6] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[8] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je žalovaný oprávněn zajistit *cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto [...] a nepostačuje zvláštní opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání [...].*

[9] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. listopadu 2011 č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dospěl k závěru, že „*v případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé či pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zbavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem, s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany základních práv a podle současného právního stavu ani s [...] ustanoveními návratové směrnice.*“ Rozšířený senát však přihlédl rovněž k tomu, že „*smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR*“, a že časový prostor pro řízení o zajištění je velmi omezený. Správní orgán má proto „*povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a [...] učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné*“ a „*v případě, kdy bude správnímu orgánu již před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, nebude oprávněn vydat rozhodnutí o zajištění cizince dříve, než si opatří závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné*“.

[10] Nejvyšší správní soud uvádí, že citované závěry nejsou na projednávaný případ zcela přenositelné. Míří totiž primárně na situace, kdy je cizinec zajištěn dříve, než je rozhodnuto o jeho správním vyhoštění. Avšak v této věci bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele vydáno až po rozhodnutí o správním vyhoštění (přesněji řečeno, obě rozhodnutí byla vydána ve stejný den, ale rozhodnutí o správním vyhoštění je ve spise založeno dříve). Při rozhodování o zajištění stěžovatele měl tedy žalovaný k dispozici stejné podklady jako při vydání rozhodnutí o správním vyhoštění. Stále však platí, že účelem rozhodnutí o zajištění ani jeho následného přezkumu není konečné řešení otázky, zda má být cizinci uloženo správní vyhoštění. Ani soudní přezkum rozhodnutí o zajištění nemá nahrazovat či zdvojovat přezkum rozhodnutí o správním vyhoštění. Proto i v případech, kdy je rozhodnutí o zajištění vydáno zároveň s rozhodnutím o správním vyhoštění, bude předmětem přezkumu rozhodnutí o zajištění především posuzování, zda existuje nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (což stěžovatel v této věci nezpochybňoval), a případné důvody znemožňující vycestování (§ 179 zákona o pobytu cizinců) mohou odůvodnit zrušení rozhodnutí o zajištění pouze tehdy, pokud budou zřejmé, či pokud se jimi žalovaný nebude zabývat v potřebném rozsahu.

[11] Stěžovatel v rámci podání vysvětlení uvedl, že jeho rodina má velké problémy, otec pracuje jako úředník a dvakrát ho zbili příslušníci Islámského státu, kteří mu vyhrožují a chtějí, aby se k nim stěžovatel jako nejstarší syn přidal. Po zahájení řízení o správním vyhoštění se stěžovatel k věci odmítl dále vyjadřovat s tím, že vše již uvedl při podání vysvětlení.

[12] Žalovaný v souladu s výše citovanými závěry rozšířeného senátu vycházel při rozhodování o zajištění stěžovatele ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnostem vycestování stěžovatele. Ministerstvo vnitra na základě informací o zemi původu stěžovatele dospělo k závěru, že vycestování stěžovatele je možné. Vycházelo z možnosti vnitřního přesídlení stěžovatele a z působení Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky na území Afghánistánu. Dále konstatovalo, že důvody, které stěžovatele vedly k opuštění vlasti, byly ekonomického rázu. Tyto závěry žalovaný převzal i do rozhodnutí o zajištění.

[13] Nejvyšší správní soud především zdůrazňuje, že stěžovatel závěry žalovaného ohledně možnosti vnitřního přesídlení či jiných prostředků ochrany na území Afghánistánu jinak nezpochybňoval, domáhal se pouze toho, aby se žalovaný podrobněji zabýval jeho obavami z Islámského státu. Tyto obavy však stěžovatel zmínil jen velmi obecně, v rámci podání vysvětlení, a po zahájení správního řízení odmítl uvést jakékoli podrobnosti. Za takové situace nelze žalovanému ani Ministerstvu vnitra vytýkat, že tvrzené obavy stěžovatele z návratu nerozebírali hlouběji, neboť k tomu neměli od stěžovatele dostatek informací. Námitky stěžovatele, že závazné stanovisko dostatečně nevypořádává jeho obavy z návratu, jsou proto liché. Nejvyšší správní soud k tomu též ve shodě se žalovaným a městským soudem podotýká, že pokud by stěžovateli v zemi původu skutečně hrozila vážná újma, mohl požádat o mezinárodní ochranu v první bezpečné zemi, na jejíž území vstoupil, či alespoň ihned po příjezdu do Evropské unie. To, že stěžovatel trvá na tom, že chce jet do Francie, svědčí o tom, že vlast opustil spíše z ekonomických, nikoli z bezpečnostních důvodů.

pokračování

[14] Nejvyšší správní soud dále odkazuje na rozsudek ze dne 15. srpna 2019 č. j. 5 Azs 370/2018 - 29, v němž vyhodnotil jako zákonné rozhodnutí o zajištění státního příslušníka Afghánistánu, pocházejícího stejně jako nynější stěžovatel z města Konnar, který uváděl, že jeho otec pracuje jako úředník, a vyjadřoval obavy ze strany povstalců, kteří chtěli, aby se k nim přidal (tedy cizince s příběhem, který se v podstatných rysech shoduje s tím stěžovatelovým). Nejvyšší správní soud i tehdy vycházel ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra ohledně možností vnitřního přesídlení stěžovatele a aproboval závěr, že ačkoli je situace v Afghánistánu nestabilní, pouhá přítomnost na jeho území nevyvolává hrozbu špatného zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Podobně v rozsudku ze dne 26. června 2019 č. j. 2 Azs 116/2019 - 27 Nejvyšší správní soud připustil zajištění státního příslušníka Afghánistánu za účelem správního vyhoštění, respektive možnost budoucího výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, a to právě s odkazem na možnosti vnitřního přesídlení. V projednávané věci nemá Nejvyšší správní soud důvod se od těchto závěrů odchýlit.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji zamítl podle § 110 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[16] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se mu tudíž nepřiznává.

[17] Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 20. února 2020 č. j. 13 A 14/2020 - 18 ustanoven zástupcem advokát. Ten pak zastupuje stěžovatele i v řízení o kasační stížnosti; hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem, věta poslední s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti (§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „advokátní tarif“), za něž mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč (§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 3 400 Kč. Ustanovený zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná částka se proto zvyšuje o 21 % čítajících výši této daně na celkových 4 114 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

[18] Ustanovený zástupce žalobce ve vyčíslení své odměny vykázal (a požadoval proplatit) též úkon spočívající v další poradě s klientem přesahující jednu hodinu (§ 11 odst. 1 písm. c) advokátního tarifu], k němuž doložil podepsané potvrzení o konzultaci trvající 65 minut. Obsah této porady se však zjevně nijak nepromítl v samotné kasační

stížnosti, která v podstatných bodech kopírovala žalobu (zástupce žalobce sice žalobní argumentaci poněkud rozvedl, to je však započítáno v jiném úkonu právní služby – sepisu a podání kasační stížnosti – a jen stěží si lze představit, že k jejich formulaci advokát potřeboval poradu se žalobcem, který nemá právní vzdělání). Ustanovený zástupce žalobce byl s podstatou případu seznámen již v řízení před městským soudem, v němž žalobce rovněž zastupoval, přičemž mu byla přiznána odměna za převzetí a přípravu zastoupení § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu, jehož nezbytnou součástí je i první porada s klientem. Vzhledem k těmto okolnostem nepovažuje Nejvyšší správní soud další poradu s klientem přesahující více než hodinu za úkon nutný pro řádné hájení práv a zájmů žalobce, a proto ustanovenému zástupci odměnu za tento úkon nepřiznal (srov. shodně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. října 2019 č. j. 6 Azs 150/2019 - 22).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. července 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu